

İSLAM MEDENİYETİNDE

BİLİM ÖNCÜLERİ

- MATEMATİK -

PROJE EDITÖRÜ: MEHMET AZİMLİ

Kitap Editörü: Ayşe Kökcü

İLİMYURDU YAYINCILIK: 185

İnceleme-Araştırma

İslam Medeniyetinde Bilim Öncüleri Serisi - 5

ISBN: 978-605-2339-51-0

Kitabın Adı

İSLAM MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ / MATEMATİK

Proje Editörü

Mehmet Azimli

Kitap Editörü

Ayşe Kökcü

Haziran 2021

İç Düzen

İlimyurdu Yayıncılık

Kapak Tasarımı

Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt

Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/210 Topkapı/İstanbul

Tel: 0212 501 47 63 Sertifika No: 45822

ilimyurdu

yayıncılık ve eğitim bilimleri ltd. sti.

Molla Gürani Mh. Akkoyunlu Sk. No: 36 Fındıkzade- Fatih / İSTANBUL

Tel: 0212 533 05 35 Faks: 0212 631 53 69

www.ilimyurdu.com info@ilimyurdu.com

Sertifika No: 45032

Bu eserin tüm yayın hakları İlimyurdu Yayıncılık ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti'ne aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın bir kısmı veya tamamı, yayıncının izni olmadan yayınlanamaz.

mana
YAYINLARI

2021

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01.06.2021

Hüseyin Tevfik Paşa

081588

VIDİNLİ HÜSEYİN TEVFİK PAŞA (1901)

Zekeriya Duru(*)

*"Osmanlı Modern Matematiğinin Uluslararası Düzeyde
En Önemli Temsilcisi."*

Hayatı

Hüseyin Tevfik Paşa, tahsilli bir babarın oğlu olarak 1832 yılında şimdilerde Bulgaristan'ın bir şehri olan Vidin'de doğdu. İlk öğrenimini ve rüştiyeyi burada bitirdi. İstanbul'da teyzesinin yanındayken resme karşı ilgisinin olduğu düşüncesi onu bu yönde bir eğitim kurumu aramaya teşvik etti ve bu düşünce doğrultusunda resim sınıfı bulunan Mühendishâne-i Berri-i Hümayun'a kaydını yaptırdı. Ancak resim derslerinin teknik bilgisi onu zorlamaya başlayınca aldığı bir tavsiye ile Maçka'da bulunan askeri idâdiyeye geçiş yaptı. Burada da resim derslerine devam etti. Yine aldığı bir tavsiye ile askeri okulun diğer derslerini almak için birinci sınıfa kaydoldu.

Askeri idâdiyi bitirdikten sonra Mekteb-i Harbiye okuluna başladı. Burada matematiğe ilgisini fark eden matematik hocaları Tahir Bey (1867) onu kendisine yardımcı olarak seçti. Hüseyin Tevfik, erkân-ı harp sınıflarında iken hocasının derslerine vekâlet etmeye başladı. 1860 yılında erkân-ı harbiye yüzbaşısı olarak mezun olduktan sonra Mekteb-i Harbiye'de hocalığa devam etti. Kasımpaşa Mekteb-i Rüştiyesi'nde fenn-i hisâb; Mekteb-i Fünun-ı Harbiye'de mekanik, fizik, matematik, yüksek cebir, analitik geometri, diferansiyel ve integral hesap, astronomi; Darülfünun'da aritmetik, astronomi, fizik; Cemiyet-i Tedrisiye-i İslâmiye ve Simkeşhâne'de esnaf çıraklarına aritmetik dersleri verdi.

* Doktora Öğr., İstanbul Üniv. SBE, Bilim Tarihi ABD, zekzek53@hotmail.com.